

DAFTAR PUSTAKA

Buku

- Abdullah, Taufik, A.B. Lopian (eds). 2011. *Indonesia dalam Arus Sejarah (Jilid. 4)*. Jakarta. Icthiar Baru van Hoeve.
- Abdullah, Taufik, A.B. Lopian (eds). 2011. *Indonesia dalam Arus Sejarah (Jilid 5)*. Jakarta: Icthiar Baru van Hoeve.
- Abendanon, E.C. 1918. *Geologische en Geographisch Doorkruisingen Van Midden Celebes (1909-1910)*. (Leiden: Boekhandel en Drukkerij Voorheen E.J. Brill.
- Alwi, Habib.____. *Pengantar Studi Konflik Sosial, Sebuah Tinjauan Teoritis*. Mataram: Institut Agama Islam Negeri.
- Aalders, W.J, dkk. 1910. *Bolaang Mongondou (Noord-Celebes) Een Zendigspost voo de Classes Bommel en Tiel*. Geldermalsen: Van Hingsbergen.
- Badan Perancangan Pembangunan Daerah (BAPPEDA) dan Lembaga Warisan Budaya Bolaang Mongondow Raya. 2022. *Laporan Hasil Kajian Pemberian Gelar Adat Kabupaten Bolaang Mongondow*. Lolak: BAPPEDA.
- Dilapanga, Muh. 2012. *Serpihan-Serpihan Fakta dan Peristiwa di Bolaang Mongondow Tanah Leluhurku*. Kotamobagu: Yayasan Totabuan.
- Dunnebier, W. 1949. “*Over de Vorsten van Bolaang Mongondou, (1949)*”. Terjemahan: R. Mokoginta, 1984. *Mengenal Raja-Raja Bolaang Mongondow*. Surabaya. Intan Print.
- Endt, Van der. 1921. *De Zending in Bolaang Mongondow*. Leiden: Uitgave Van Het Zendingsbureau Te Oegstgeest.
- Hamid, Abd. Rahman. 2021. *Jaringan Maritim Mandar; Studi tentang Pelabuhan “Kembar Pambauwang dan Majene di Selat Makassar 1900 – 1980*. Yogyakarta: Ombak.
- Hekker, M.W.M. 2004. “*Vooroudercultus en Sjamanisme In Bolaang Mongondow*”, (terjemahan) A.M. Datunsolang, *Sjamanisme; Asal Usul dan Kepercayaan Leluhur Orang Bolaang Mongondow*. Manado: Yayasan SERAT dan Media Pustaka Manado.
- Helius Sjamsuddin. 2012. *Metodologi Sejarah*. Yogyakarta: Ombak.
- Het Encyclopaedisch Bureau. 1912. *Mededeelingen Van Het Bureau Voor de Bestuurszaken Der Buitenbezittingen (Aflevering II)*. Belanda: N.V. Electrisc Drukkerij “LUCTOR ET EMERGO”/ ‘s-Hage.
- Hollander, J.J. De. 1869. *Historische Leercursus Ten Gebruike Der Koninklijke Militaire Akademie*. Breda: Gebroeders NYS.
- Jamaludin, Adon Nasrullah. 2015. *Sosiologi Perdesaan*. Bandung: Pustaka Setia.

- Kartodirjo, Sartono. 2001. *Pengantar Sejarah Indonesia Baru: 1500 – 1900, dari Emporium Sampai Imperium Jilid I*. Jakarta: PT Gramedia Pustaka Utama.
- Kartodirjo, Sartono. 2015. *Revolt of Banten in 1888: Its Conditions, Course and Saquel-A Case Study of Social Movements Nijhoff*. Terjemahan: Hasan Basari. *Pemberontakan Petani banten 1888*. Yogyakarta: Komunitas Bambu.
- Koentjaraningrat. 2009. *Pengantar Ilmu Antropologi*. Jakarta: Rineka Cipta.
- Kuntowijoyo. 2003. *Metodologi Sejarah*. Yogyakarta: PT. Tiara Wacana Yogya.
- Kuntowijoyo. 2008. *Penjelasan Sejarah (Historical Explanation)*. Yogyakarta: Tiara Wacana.
- Lantong, Z.A. 1996. *Mengenal Bolaang Mongondow*. Kotamobagu: U.D. Asli Totabuan.
- Madjid, M. Dien, Johan Wahyudi. 2014. *Ilmu Sejarah: Sebuah Pengantar*. Jakarta. Prenada Media Pustaka, 2014.
- Madedeelingen Van Wege Het Nederlandsche Zendelinggenootschap; Bijdragen tot de kennis de zending en der taal, land- en volkenkunde van Nederlandsche Indie. 1867. Rotterdam: Beestuurders Van Het Genootschap.
- Madedeelingen Van Wege Het Nederlandsche Zendelinggenootschap; Bijdragen Tot De Kennis De Zending En Der Taal, Land- En Volkenkunde Van Nederlandsche Indie. 1871. Rotterdam: Beestuurders Van Het Genootschap.
- Madedeelingen Van Wege Het Nederlandsche Zendelinggenootschap; Bijdragen Tot De Kennis De Zending En Der Taal-,Land- En Volkenkunde Van Nederlandsche Indie. 1876. Rotterdam: Beestuurders Van Het Genootschap.
- Manggo, Nurtina Gonibala. 2003. *Sejarah Perjuangan Kelaskaran Banteng RI Bolaang Mongondow*. Jakarta: Cakra Media.
- Manoppo, Hamri, dkk. 2020. *Dinamika Islamisasi di Bolaang Mongondow Raya, Sulawesi Utara, Abad Ke-17-20*. Jakarta: LITBANGDIKLAT PRESS.
- Mantiri, Stela B. 1990. *Datu Binangkang, Raja Manado 1644-1689, Pelopor Kemerdekaan di Nusantara Utara*. Manado: PHCMM.
- Mansvelt, M.W.F, dkk. 1933. *Koloniale Studien: Tijdschrift Van De Vereeniging Voor Studie Van Koloniaal-Maatschappelijke Vraagstukken*. Batavia: G. Kolff & Co. Batavia.
- Mokoagow, Abd. Haris, Saad Mokoagow, dkk. 2003. *Sejarah Bolaang Mongondow untuk SMU/SMK (Materi Muatan Lokal)*. Jakarta: Cakra Media.
- Mokoagow, Saad. 2015. *Kamus Bahasa Mongondow-Indonesia*. Indie Publishing.
- Mokoginta, R. 1984. *Mengenal Raja-Raja Bolaang Mongondow*. Surabaya: Intan Print.

- Moesbergen, Godee. 1928. *Geschiedenis Van De Minahassa Tot 1829*. Weltevreden. Landsdrukkerij.
- Muller, Hendirk. 1909. *Politiek Beleid en Bestuurszorg In De Buitenbezittingen (Tweede Gedeelte A.)*. Batavia: Landsdrukkerij.
- Mustopo, Habib M, dkk. 2007. *Sejarah Untuk Kelas 2 SMA*. Jakarta: Yudhistira.
- Narande, Sem. 1980. *Valdu La Paskah: Tonggak Sejarah Perjalanan Suatu Jemaat (Buku II)*. Manado: Nahum B. Tawaang.
- Nordholt, Henk Schulte, Bambang Purwanto, Ratna Saptari (eds). 2013. *Perspektif Baru Penulisan Sejarah Indonesia*. Jakarta: Yayasan Pusata Obor Indonesia.
- Oostindie, Gert. 2016. *Soldaat in Indonesie 1945-1950: Getuigenissen van een oorlog aan de verkeerde kant van de geschiedenis*. Terjemahan: Susi Moeimam, Nurhayu Santoso, Maya Sutedja-Liem, *Serdadu Belanda di Indonesia 1945-1950: Kesaksian perang pada sisi sejarah yang salah*. Jakarta: Yayasan Pustaka Obor Indonesia & KITLV-Jakarta.
- Paulus, J. (eds). 1917. *Encyclopaedie van Nederlandsch-Indie (Tweede Druk)*, (Leiden: N.V. / E.J. Brill.
- Paputungan, Irawan. 2011. *Negeri Totabuan dalam Bayang-Bayang Bogani: Lanskap Budaya, Perilaku Politik, dan Kekuasaan Orang Mongondow*. Yogyakarta: Pustaka Felicha.
- Poensen, C, (eds). 1905. *Madedeelingen Van Wage Het Nederlandsche Zendelinggenootschap; Bijdragen tot de Kennis der Zending en der Taal-, Land- en Volkunde van Nederlandsch Indie*. Rotterdam: M. WYT & ZONEN.
- Poesponegoro, Marwati Djoened, Nugroho Notosusanto. 2008. *Sejarah Nasional Indonesia V*. Jakarta: Balai Pustaka.
- Purba, Jhon Rivel. 2019. *Sejarah Sosial-Ekonomi Bolaang Mongondow (1901-1905)*. Yogyakarta: Amara Book.
- Reid, Anthony. 2011. “*The Bold of The People; Revolution and the End of Traditional Rule in Northern Sumatera*”. Kuala Lumpur: Oxford University Press, (1979). Terjemahan: Tom Anwar, *Sumatera: Revolusi dan Elit Tradisional*. Yogyakarta: Komunitas Bambu.
- Rochmat, Saefur. 2009. *Ilmu Sejarah dalam Perspektif Ilmu-Ilmu Sosial*. Yogyakarta: Graha Ilmu.
- Saud, Lily E.N, dkk. 2004. *Budaya Masyarakat Suku Bangsa Bolaang Mongondow di Sulawesi Utara*. Jakarta: Kementrian Kebudayaan dan Pariwisata.
- Sjamsuddin, Heliuss. 2012. *Metodologi sejarah*. Yogyakarta: Ombak.
- Soenyono. 2008. *Gerakan Sosial Masyarakat Miskin Perkotaan*. Surabaya: Insan Cendekia.

- Stroomberg, J, 1930. *“Haandbook of The Netherlands East-Indies. Java. Division of Commerce Of The Departement of Agriculture, Industry and Commerce Buitenzorg, 1930.* Diterjemahkan: Hari Apriyono, *Hindia Belanda 1930.* Yogyakarta: IRCiSoD).
- Sukmana, Oman. 2016. *Konsep dan Teori Gerakan Sosial.* Malang: Intrans Publishing.
- Sutrisno Kutoyo, Sutrisno, (Eds). 1978. *Sejarah Kebangkitan Nasional Daerah Sulawesi Utara.* Manado: Proyek Penelitian dan Pencatatan Kebudayaan Daerah Sulawesi Utara.
- Syawaludin, Mohammad. 2017. *Sosiologi Perlawanan; Studi Perlawanan Repertoar Petani di Rengas Organ Ilir Sumatera Selatan.* Sleman: Deepublish, 2017.
- Tim Sejarah Jemaat GMIBM Kotamobagu. 2021. *Sejarah Jemaat GMIBM Pusat Kotamobagu.* Kotamobagu: GMIBM.
- Tome, S. Nadjamuddin, dkk. 1984. *Sastra Lisan Bolaang Mongondow.* Jakarta: Pusat Pembinaan dan Pengembangan Bahasa Departemen Pendidikan dan Kebudayaan RI.
- Tooy, J.P, Soetardono, dkk. 1984. *Sejarah Perlawanan Terhadap Imperialisme dan Kolonialisme di Sulawesi Utara.* Jakarta: Departemen Pendidikan dan Kebudayaan RI.
- Tungkagi, Donald Qomaidiansyah. 2017. *Membaca Kembali Bolaang Mongondow.* Karanganyer: Oase Pustaka.
- Tuwu, Darmin. 2018 *Konflik, Kekerasan, dan Perdamaian.* Kendari: Literacy Institute.
- Vansina, Jan. 2014. *“Oral Tradition as History”*, (Madison: University of Wisconsin Press, 1985) Terjemahan: Astrid Reza, dkk, *Tradisi Lisan Sebagai Sejarah.* Yogyakarta. Ombak.
- Valentyn, Francois. 1726. *Oud En Nieuw Oost-Indien Of Nederlands-Mogentheid In Die Gewesten (Vol. I).* Amsterdam: Dordrecht- Braam.
- Van Hasselt, A. L., A.A. Beekman, dkk (Eds). 1903. *Tijdschrift van het Kon. Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap (Tweede Serie Deel XX).* Leiden: Boekhandel En Drukkerij Voorheen E. J. Beill.
- Van Geemen, Pieter. 1790. *Verhandelingen Van Het Bataviaasch Genootschap Der Kunsten En Wetenschappen.* Batavia: Egbert Heemen.
- Voorstellen Tot Reorganisatie van Het Inlandsch en Hollandsch- Inlandsch Onderwijs in De Afdeeling Bolaang Mongondow der Residentie Manado. 1917. Batavia: Landsdrukkerij.
- Waworontoe, dkk. 1980. *Adat Istiadat Daerah Sulawesi Utara,* (Jakarta: Departemen Pendidikan dan Kebudayaan.

Widjojo, Murdian Widjojo. 2013. *The Revolt of Prince Nuku, Cross-Cultural Alliance-making in Maluku, 1780-1810*. Leiden. Koninklijke Brill NV, (2009). Terjemahan: Gatot Triwira, *Pemberontakan Nuku: Persekutuan Lintas Budaya di Maluku-Papua Sekitar 1780-1810*. Yogyakarta: Komunitas Bambu.

Yulia. 2016. *Buku Ajar Hukum Adat*. Lhokseumawe: UNIMAL PRESS.

Arsip

Badan Perancangan Pembangunan Daerah (BAPPEDA) dan Lembaga Warisan Budaya Bolaang Mongondow Raya, *Kajian Pemberian Gelar Adat Kabupaten Bolaang Mongondow*. Lolak: BAPPEDA.

Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde, Deel 105 Vierde Aflevering 14 (219-274). 1949. Belanda: KITLV.

Contract gesloten tusschen Resident van Menado, Eeltje Jelles Jellesma en Raja van Bolang Mongondo, Riedel Manuel Manoppo betreffende politiek, 22 Oktober 1895 (Bt 8 Juli 1896 no. 4), Indonesia, Belanda. (ANRI).

Heeres, J.E. 1935. *Corpus Diplomaticum, Neerlandico-Indicum 1691-1725*. Den Haag: Universiteit Van Amsterdam.

Jacobs SJ, Hubbert (Eds). 1974. *Documenta Malucensia Vol. I (1542-1577)*. Roma. Intitutum Historicum Societatis Iesu.

Koloniaal Verslag. 1902.

Koloniaal Verslag. 1903. *Nederlandsch-Indie: Mededeelingen van Staat-Kundigen en Algemeenen Aard*, (S-Gravenhage: Algemeene Landsdrukkerij, 1903).

Mokoginta, S. 1989. “*Sejarah perang Rakyat Pontodon dan Kompeni Belanda*”. Upai. (Arsip Pribadi S. Mokoginta, wawancara dengan K.C. Mokoginta Tahun 1985).

Overeenkomsten Met Inlandche Vorsten in den Oost-Indischen Archipel, Zitting (1894-1895). *Nota van Toelichting Bolaang Mongondo*, (No. 23).

Overeenkomsten Met Inlandche Vorsten in den Oost-Indischen Archipel, Zitting (1894-1895). *De Akten van Verband en van Bevestiging, No. 22, dd. 1 Juli 1893, Verleden bij de Installatie van den Tegenwoordigen be Stuurder van Bolang Mongondo*.

Regerings-Almanak voor Nederlandsc-Indie, 1900.

Regeeringsalmanak voor Nederlandch-Indie, 1902.

Regerings-Almanak voor Nederlandsc-Indie, 1906.

Staatsblad Van Nederlandsch-Indië 1903, *Besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie van 19 Juni 1903 No. 32* (Staatsblad. 249).

Staatsblad Van Nederlandsch-Indië 1906, *Besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie van 1 November 1905* No. 32 (Staatsblad. 41).

Staatsblad Van Nederlandsch-Indië 1906, *Besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie van 10 Januari 1906* No. 32 (Staatsblad. 41).

Staatsblad Van Nederlandsch-Indië 1910, *Besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie van 29 September 1910* No. 26 (Staatsblad. 519).

Stapel, F. W, 1938. *Corpus Diplomaticum, Neerlandico-Indicum 1726-1752*. Den Haag: Universiteit Van Amsterdam.

Stapel, F.W, 1955. *Corpus Diplomaticum, Neerlandico-Indicum 1753 – 1799*. Den Haag: Martinus Nijhoff.

Koran

Bataviaasch Nieuwsblad, *Bolaang Mongondou*, (Vol. 20/ No. 183), 8 Juli 1905.

Bataviaasch Nieuwsblad, *Ongeregeidheden In Menado*, (Vol. 17, No. 224), 29 Augustus 1902.

Bataviaasch Nieuwsblad, (Edisi 17 No. 244), 23 September 1902.

Bataviaasch Nieuwsblad, *Bolaang Mongondou*, (Vol. 18, No. 84), 11 Maret 1903.

Dagblad van Zuid-Holland en 's-Gravenhage, *Ongeregeidheden In Menado*. (No. 230), 30 September 1902.

Dagblad van Zuid-Holland en 's-Gravenhage, (Edisi 1/No. 250), 23 Oktober 1902.

Deli Courant; Dagblad, voor Oost- en Noord Sumatra, *Weltevreden*, (Vol. 18, No. 200), 29 Augustus 1902

De Locomotief, Nieuws Handels- En Advertentie- Blad, *De troehelen te Bolaang-Mongondou*, (No. 228), 1 Oktober 1902.

De Sumatra Post, (Edisi 4/ No. 230), 2 Oktober 1902.

De Telegraaf-Het Meest Verspreide Groote Dagblad, *Nederlandch Oost-Indie; De Celebes*. (Vol. 1, No. 3553), 3 Oktober 1902.

De Telegraaf; Het, Mest, Distributed Groote Dagblad, *Bolaang Mongondou*, (Vol. 10, No. 3689), 8 November 1902.

De Telegraaf, *Het, Mest, Verspreide Groote Dagblad*, (Vol. 10, No. 3689), 8 November 1902.

De Nieuwe Courant, *Bolaang Mongondou (Residentie Menado)*, (Vol. 11, No. 173), 24 Juni 1911.

De Nieuwe Courant Dagblad Voor Nederland, (Edisi 2/ No. 498), 21 Oktober 1902

Het Nieuws Van Den Dag: Voor Nederlandsch-Indie, (Vol. 7, No. 217), 23 September 1902

Het Goudland Van Celebes. Soerabaiasch-Handelsblad (Edisi 44, No. 31), Kamis, 6 Februari 1896.

Het Vaderland; Staat en Letterkundig Nieuwblad, *Ongeregeldheden In Menado*, (Vol. 34, No.230), 30 September 1902

Het Vaderland, Staat- En Letterkundig Nieuwsblad: *Bolaang mongondou*, (Vol. 134, No. 25), 7 Juni 1905.

Het Vederland Staat- En Leterkundig Nieuwsblad, *Bolaang Mongondo*. (Vol: 37/ No. 134) 7 Juni 1905.

Maandbericht van Het Nederlansche Zendelinggenootschap (*Gesticht in 1797*). (Jilid 106, No. 11) November 1904.

Provinciale Overijsselsche en Zwolsche Courant, (No. 231), 2 Oktober 1902.

Rotterdamsch Nieuwsblad, *Ongeregeldheden in Menado*, 1902. (Vol. 20, No. 7527), 2 Oktober 1902.

Sumatra-Bode, (Edisi 10/ No. 223), 27 September 1902.

The Sumatra Post, (Vol. 4, No. 230), 2 Oktober 1902.

Jurnal, Tesis, Disertasi

Lopez, Ariel C., 2018. *Conversion and Colonialism: Islam and Christianity in North Sulawesi, c. 1700-1900* (Disertasi Doktoral). Leiden: Leiden University.

Sue O'Connor, David Bulbeck, Juliet Meyer (eds), 2018. *The Archaeology of Sulawesi: current research of the Pleistocene to the historic period*. Canberra: ANU.

Van Lunteren, Paul, 2020. *“Tussen gemoedelijke verhouding en scherpe tegenstelling; Beeldvormingen over moslims bij de zendelingen van het Nederlands Zendinggenootschap in Bolaäng Mongondow (Noord-Celebes), 1905-1950* (Tesis Magister). Nijmegen: Radboud University.

Sven Kosel, Sven, 2005. *Christian Mission in an Islamic Environment: Religious Conversion in North Sulawesi in Light of a Case-Study from Bolaang Mongondow*. Paideuma: Mitteilungen zur Kulturkunde.

Wawancara

Wawancara Bapak Chairun Mokoginta (Usia 69 Tahun). Kelurahan Genggulang, 21 Januari 2023.

Wawancara Bapak Hendra Toku Makalalag (55 Tahun). Desa Poyowa Besar II, 23 Januari 2023.

Wawancara Bapak Laurens Longki K. Mokoginta (Usia 70 Tahun). Desa Tabang, 22 Januari 2023.

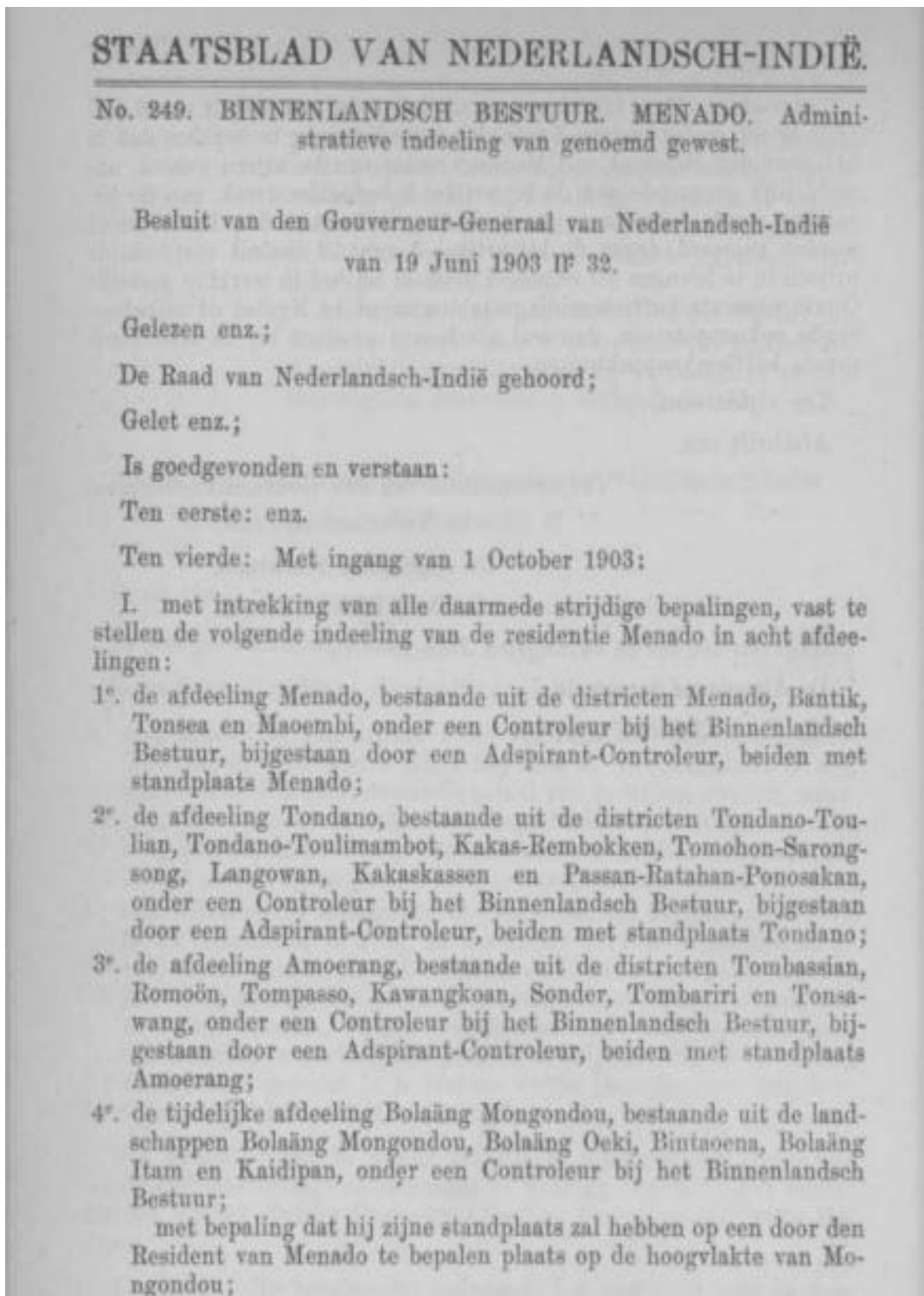
Wawancara Bapak Tombira Laoh (75 Tahun). Kelurahan Upai, 20 Januari 2023.

Wawancara Bapak Anwar Angkato (58 Tahun) di Desa Poyowa Besar II. 23 Januari 2023.

Wawancara Ibu Nani Dian Sari Korompot (35 Tahun). Desa Pontodon, 24 Januari 2023.

LAMPIRAN

1. Besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van 19 Juni 1903 No. 32 tentang pembentukan Afdeeling Bolaang Mongondow di Keresidenan Manado.

b. Limbotto, bestaande uit de districten Tibawa, Batocdoa, Pagoejuman, Kwandang en Attinggola, onder een Controleur bij het Binnenlandsch Bestuur, met standplaats Limbotto;

met dien verstande dat het dagelijksch bestuur over de districten Kwandang en Attinggola zal zijn opgedragen aan een Adspirant-Controleur, met standplaats Soemalata;

6°. de afdeeling Bwool, bestaande uit het landschap van dien naam, onder een Controleur bij het Binnenlandsch Bestuur, met standplaats Paleh;

7°. de afdeeling Tomini-bocht, bestaande uit de landschappen Moëetong, Sigenti, Kasimbar, Toriboeloe, Ampibabo, Parigi, Saoesoe, Posso en Todjo, alsmede de plaats Mapane, onder een Controleur bij het Binnenlandsch Bestuur, met standplaats Posso, wien tijdelijk een Controleur met gelijke standplaats zal zijn toegevoegd, wordende hij verder in het toezicht op de landschappen Parigi, Ampibabo, Toriboeloe, Kasimbar en Sigenti bijgestaan door een Inlandschen posthouder met standplaats Parigi;

8°. de afdeeling Sangi- en Talaut-eilanden, bestaande uit de landschappen Kandhar Taroena, Manganitoe, Taboekan, Siaoe en Tagoelandang, onder een Controleur bij het Binnenlandsch Bestuur, met standplaats Taroena, wien een Adspirant-Controleur zal zijn toegevoegd;

met dien verstande dat het dagelijksch toezicht op de Talaut-eilanden zal zijn opgedragen aan een posthouder met standplaats Liroeng (eiland Salibaboe);

II. te bepalen, dat de Controleurs der afdeelingen Tomini-bocht, Bwool en Bolaang-Mongondou de beschikking zullen krijgen over het personeel, respectievelijk toegestaan ten behoeve van de Controleurs voor de aanrakingen met de zelfbesturende landschappen, gelegen aan de Tomini-bocht, met die ter Noordkust van Celebes en met de landschappen, tusschen de Minahassa en de afdeeling Gorontalo gelegen, alsmede over de fondsen, respectievelijk ten behoeve van deze Controleurs beschikbaar gesteld.

Ten vijfde: enz.

Afschrift enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal
van Nederlandsch-Indië:

De Algemeene Secretaris,

C. B. NEDERBURGH.

Uitgegeven den eersten Juli 1901.

De Algemeene Secretaris,

C. B. NEDERBURGH.

2. Besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van 10 Januari 1906 No. 32 tentang ketentuan jumlah orang, jabatan, dan gaji pegawai di Kota Baru, Afdeeling Bolaang Mongondow.

STAATSBLAD VAN NEDERLANDSCH-INDIË

No. 41. BINNENLANDSCH BESTUUR. POLITIE. REIS- EN VERBLIJFKOSTEN. MENADO. Definitieve instelling der afdeeling Bolaang Mongondou in genoemd gewest.

Indienststelling van personeel ten behoeve van die afdeeling.

Besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van 10 Januari 1906 IF 32.

Gelet enz.;

Nog gelet op het besluit van 20 November 1896 IF 7 (Staatsblad IF 231), zooals dat is gewijzigd bij artikel 16 van het besluit van 13 April 1900 IF 2 (Staatsblad IF 130), zooals op de besluiten van 18 Februari en 8 Juni 1904 n°. 23 en 27 (Staatsblad n°. 136 en 282);

Is goedgevonden en verstaan:

Voor zooveel noodig krachtens Koninklijke machtiging, met buitenwerkingstelling van artikel 1 van het besluit van 16 Juli 1901 IF 31:

A. te bepalen dat de bij artikel 4, sub I, ten 4^e, van het besluit van 19 Juni 1903 IF 32 (Staatsblad IF 249) bedoelde landschappen Bolaang Mongondou, Bolaang Oeki, Bintacena, Bolaang Itam en Kaidipan, definitief eene afdeeling Bolaang Mongondou der residentie Menado zullen uitmaken, onder een Controleur bij het Binnenlandsch Bestuur met Kota Baroe als standplaats.

B. ten behoeve van de sub A genoemde afdeeling Bolaang Mongondou der residentie Menado, in dienst te stellen een Controleur bij het Binnenlandsch Bestuur op de bezittingen buiten Java en Madoera op de aan die betrekking verbonden bezoldiging en huishuurindemniteit, met vergunning aan dien Controleur om in plaats van de aan Controleurs toekomende vaste toelage voor reis- en verblijfkosten, voor zijne dienstreizen te declareeren op den voet der bestaande bepalingen;

C. bij den sub B bedoelden Controleur in dienst te stellen:

- a. één Europeesch klerk op eene bezoldiging van f 75 (vijf en zeventig gulden) 's maands;
- b. één Inlandsch schrijver op eene bezoldiging van f 35 (vijf en dertig gulden) 's maands;
- c. twee politieoppassers op eene bezoldiging van f 15 (vijftien gulden) 's maands ieder;
- d. een korps gewapende politiedienaren bestaande uit:
 - een Amboineesch Instructeur op eene bezoldiging van f 50 (vijftig gulden) 's maands;
 - één Inlandsch sergeant op eene bezoldiging van f 30 (dertig gulden) 's maands;

drie Inlandsche korporeale op eene bezoldiging van f 25 (vijf en twintig gulden) 's maands;

dertig politiedienaren, waarvan:

vijftien der eerste klasse op eene bezoldiging van f 20 (twintig gulden) 's maands ieder, en

vijftien der tweede klasse op eene bezoldiging van f 17.50 (zeventien gulden vijftig cent) 's maands ieder;

met bepaling, dat de Europeesche klerk en de Inlandsche schrijver, die thans bij den Controleur der tijdelijke afdeeling Botsaling Mongondou zijn in dienst gesteld, tot hun defungeeren in het genot zullen blijven van de thans door hen genoten inkomsten en dat de Amboineesche Instructeur, overeenkomstig de artikelen 2 en 3 § 4 van het besluit van 1 November 1905 (Staatsblad 1905 548), eerst in dienst wordt gesteld bij het defungeeren van den tegenwoordigen tijdelijken Europeeschen Instructeur, die bij overgang bij bovenbedoeld definitief korps mede in het genot blijft van zijne tegenwoordige inkomsten.

Extract enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal
van Nederlandsch-Indië:

De w^{te} Algemeene Secretaris,

DE GROOT.

Uitgegeven den zestienden Januari 1906.

De w^{te} Algemeene Secretaris,

DE GROOT.

3. Dokumentasi wawancara dengan Budayawan Bolaang Mongondow, Bapak Chairun Mokoginta (69 Tahun).

4. Dokumentasi wawancara dengan tokoh masyarakat Desa Upai, Bapak Tombira Laoh (75 tahun).

5. Dokumentasi wawancara dengan Tokoh Adat Bolaang Mongondow, Bapak Laurens Longki K. Mokoginta (70 tahun).

6. Dokumentasi wawancara dengan mantan Sangadi Desa Poyowa Besar II, Bapak Anwar Angkato (58 tahun)

7. Dokumentasi wawancara dengan Kepala Balai BP2MI (Sulut, Gorontalo, Maluku, Maluku Utara), Bapak Hendra Toku Makalalag (55 tahun).

8. Dokumentasi wawancara dengan pegiat sejarah lokal dan literasi Bolaang Mongondow, Ibu Nani Dian Sari Korompot (35 tahun).

9. Batu Nisan Makam Salim Dumpelek Makalalag.

10. Hamparan wilayah perkebunan masyarakat Desa Pontodon di Papak.

11. Hamparan wilayah bekas Kota Baru di sekitaran Desa Poopo, Bolaang Mongondow.

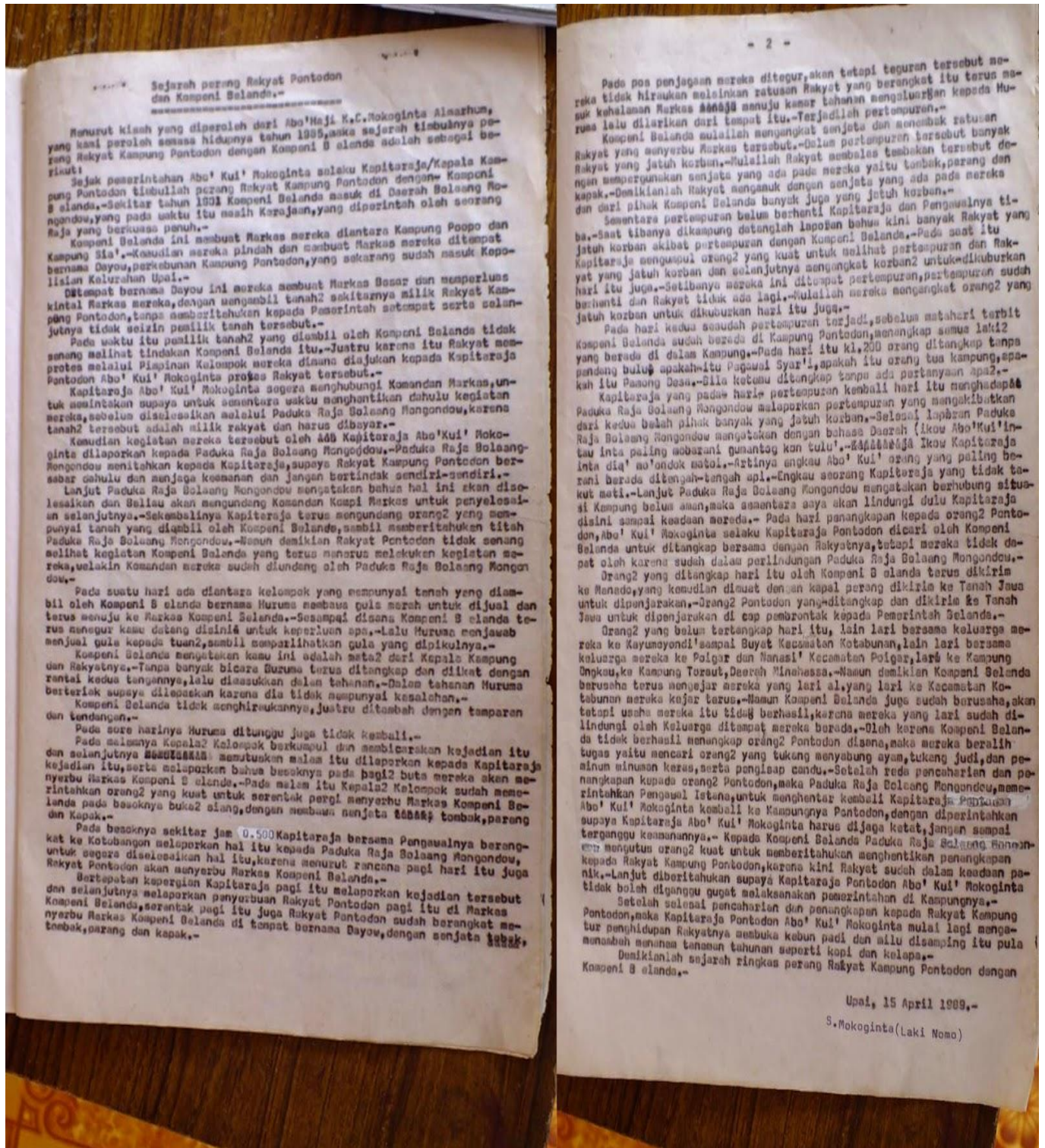
12. Batu bata dan bebatuan di salah satu bekas bangunan di lokasi Kota Baru, perkiraan dibangun antara 1901 – 1909.

- [illegible]

- De ongeregeldheden in Menado.**
- Blijk ons van den resident van Menado ontvangen nader bericht, is het detachement militairen dat tot steun van het civiel bestuur naar Poöpe (Mongondou) was vertrokken den 25en Aug. jl. aldaar aangekomen.
- Den 28sten werd met 36 bajonetten benevens tien gewapende politiedienaren, een tocht gemaakt naar de kampongs Pangian, Pantodon, Gangoelang, Biga, Laha en Popak en door de tusschen gelegen terreinen, teneinde de daarop gelegen alleenstaande huizen te doorzoeken.
- De mannelijke bevolking was voor het grootste gedeelte uit de kampongs verdwenen, toch werden nog 19 bekende kwaadwilligen gearresteerd.
- Verzet had daarbij niet plaats en de troep kwam zonder eenig verlies geleden te hebben om half twee 's middags in het kampement terug.

15. Catatan wawancara S. Mokoginta dengan K.C. Mokoginta "Sejarah perang Rakyat Pontodon dan Kompeni Belanda" di Desa Upai Pada Tahun 1985.

Upai, 15 April 1989.-
S. Mokoginta (Laki Nomo)